

Työssä oppimisessa

kaikki oppivat

– Logistiikka-alan opiskelijat tuovat väriä päivittäisiin rutiineihin. Samalla yrityksen läpinäkyvyys lisääntyy, sanoo **Marja Jokela**. Hänen ja **Olavi Jokelan** perheyritys **Kuljetus Leistilä Oy** on palkittu koulutusmyönteisenä organisaationa.

ANNELI SIMILÄ

Ensimmäiseksi Marja Jokela vie minut tutustumaan Kuljetus Leistilä Oy:n toimistoon. Se ei olekaan missä tahansa, vaan kauniissa 100-vuotiaassa keltaisessa maa-laistalossa Nakkilassa. Talon ympärillä on hyvin hoidettu puutarha – Marjan har-rastus - ja viljapeltoa silmäkantamatto-miin. Tämä on Olavi Jokelan lapsuuden-koti, ja nyt Jokelan viisihenken perheen koti. Maanviljelys oli aikoinaan perheen pääelinkeino, mutta tuli aika, että jotain muuta piti keksiä rinnalle. Kun Fazer haki kuljetusyrittäjää Porin alueelle syksyllä -90, aloitettiin kuljetustoiminta yhdel-lä autolla 1.11.1990. Nyt reilut kaksikym-mentä vuotta myöhemmin autoja on 14 ja kuljettajia noin 30.

Oppia omille kuljettajille

Marja Jokela on ammatiltaan kotitalous-opettaja. Vuonna 2006 hän otti vapaa-ta opettajan ammatista ja lähti opiske-lemaan **NaisWay**-projektin järjestämää yrittäjätutkintoa. Samaan saumaan sat-tui perheen kuljetusyrityksen voimakas ja nopea kasvupiikki. Kuljetus Leistiläl-le tarjoutui tilaisuus ottaa hoitaakseen Postin runkokuljetuksia Porista Vantaalle ja Lahteen. Se merkitsi kuitenkin yhden puoliperävaunun ja kahden yhdistelmä-ajoneuvon hankintaa. Samalla yrityksen kuljettajamäärä lisääntyi kertarysäyksellä. Rupesi näyttämään siltä, että Marjalle riit-täisi tehtäviä kuljetusyrityksessä tulevai-suudessakin.

Olisiko opettajataustalla ollut jotain tekemistä siinä, että pian toistakymmentä Kuljetus Leistilän kuljettajaa huomasi istu-vansansa opiskelemissa logistiikan perus-tutkintoa **JAKK**:issa?

– Ajattelin kyllä, että kuljettajat toivot-tavat minut koulutusehdotuksineni niin pitkälle kuin pippuri kasvaa. Yllätyin kui-tenkin, miten positiivisesti he suhtautui-ivat asiaan, Marja Jokela kertoo.

Kuljettajien nuori keski-ikä, 30 vuotta, ja hyvinkin erilaiset koulutustaustat oli-vat hyvä peruste logistiikka-alan lisäopille oppisopimuskoulutuksena. Ammattipä-tevyysasiat nostivat myös päätään tuo-hon aikaan, joten Marja Jokelan ajatus kuljettajien lisäopista oli hyvin ennakoitu. Hän ei jättänyt opintomateriaalin laati-mista vain JAKK:n haltuun, vaan hyödynsi samalla oman yrityksen toimintaa tehtä-vien laadinnassa.

– Aika usein laadin lähipäivien aihee-seen sopivia tehtäviä, jotka ensin Olavi ja sitten JAKK:n kouluttaja katsoivat läpi. Tästä omasta aktiivisuudesta se JAKK:n tunnustus meille koulutusmyönteisenä organisaationa taisi osittain tulla, Mar-ja miettii.

Marjan mielestä kuljettajat todella pohtivat ja paneutuivat annettuihin teh-täviin. Välillä jonkin tehtävän palautuk-sessa JAKK:iin tarvittiin Marjan sitkeyttä, jotta kaikilta kuljettajilta varmasti saatiin puristettua vastauslomake. Koulutus lisä-si loppujen lopuksi myös yhteishenkeä, kun muuten tahoillaan työskentelevät kuljettajat pohtivat koulutuksessa yhdes-sä ammattialansa asioita.

”Kerro se kuvin”

Kuljetus Leistilässä halutaan myös an-taa logistiikka-alan opiskelijoille mah-dollisuus päästä kiinni käytännön har-joitteluun ja myöhemmin työelämään. Yrityksessä on säännöllisesti nuoria opiskelijoita työharjoittelussa paikalli-

Marja Jokela.

sista ammattioppilaitoksista **WinNovas-ta**, **Sataedusta** ja **JAKK**:ista. Joskus myös aikuisopiskelijoita sattuu kohdalle. Tässä harjoittelumuodossa ei raha liiku. Yrityk-seltä se vaatii tahtoa ottaa opiskelijoita töihin ja kuljettajilta hiukan ylimääräistä vaivaa kun tulokasta opetetaan. Toisaalta opiskelijat tuovat väriä yrityksen arkeen ja saattaapa uusia ajatuksiakin tulla työn-tekkoon, nuoret kun katselevat maailmaa vähän eri silmin.

– Työssäoppimisjaksot ovat yleensä 6–8 viikon pituisia. Kaikkia halukkai-ta työssäoppijoita emme voi kuitenkaan ottaa, koska päätehtävänämme on tuottaa kuljetuspalveluita. Vakituiset kul-jettajamme opettavat työssäoppijoille käytännön asiat. Muutamat kuljettajis-tamme ovat käyneet paripäiväisen työ-paikkaohjaajakurssinkin. Minä puolestani huolehdin siitä, että opiskelijat saavat kir-jallista tietoa yrityksestämme ja sen toi-mintatavoista.

Marja kokosi **NaisWay**-opiskelunsa aika-na yrityksestä tietopaketin, jota päivite-

Tyytyväiset työssäoppijat

Ajelimme Marjan kanssa vielä yrityksen hallille Poriin, jossa tapaamme kuljettajat **Janne Kraapon**, **Niko Sipilän** ja opiskelija **Arttu Rantasen**. Artun opettaja **Ari Salo** on myös liittynyt seuraan.

tään jatkuvasti. Se annetaan työssäoppijoille ja uusille työntekijöille. Kansioon kootussa peruspaketissa kerrotaan muun muassa yrityksen tämän päivän toimintoista ja historiasta. Marja on viisaasti ajatellut, että ”kerro se kuvin” toimii paremmin kuin pitkät litaniat pelkkää tekstiä. Kun työssäoppijat ovat olleet talossa jonkin aikaa, Marja ottaa seuraavan askeleen tiedon välittämisessä ja lisää pakettiin tietoa yrityksen toimintatavoista ja tavoitteista.

– Voihan näistä asioista kertoa myös suullisesti, ja kerrotaankin, mutta paperille painettuna asiat ehkä jäävät helpommin mieleen ja niitä voi myös tarkistaa tarvittaessa.

Työssäoppimisjakson päätyttyä opiskelijan osaaminen ja työskentelytavat kirjataan ja arvostellaan. Käytössä on Marjan laatima Työssäoppimisen arviointi -lomake, joka välittyy ammattikoulun ohjaavalle opettajalle.

Henkilökuntaa pidetään ajan tasalla keäämällä kuukausittain ilmestyvään infokirjeeseen tietoa ajankohtaisista asioista. Tämä infokirje jaetaan myös työssäoppijoille.

Ei vapaa-ajan ongelmia

Taantumavuoden 2009 jälkimainingeissa Kuljetus Leistilässä tehtiin 2010–2011 hankesuunnitelma työn tuottavuuden kehittämiseksi yhteistyössä JAKK:n ja ELY-keskuksen kanssa. Siihen liittyen tehtiin myös laajamittainen Työyhteisön kehittämisarviointi, jossa henkilökunnalta kysyttiin mielipiteitä ja arvioita oman työn ja yrityksen toiminnan eri alueista. Myöhemmin arviointiin lisättiin vielä arvio sisäisestä asiakaspalvelusta, eli siitä, miten työpaikan keskinäiset suhteet toimivat.

Henkilöstöasiat ovat selvästikin lähellä Marjan sydäntä. Hän sanoo, että ”Olavi johtaa yritystä ja minä teen näitä tukitoimintoja”. Perheessä on kolme lasta, joista nuorin **Jaakko**, 12 vuotta, on vielä kotona. 19-vuotias **Ville** aloitti juuri armeijan ja 21-vuotias **Annemari** eläinlääketieteen opinnot Helsingissä. Kun kuljetustoiminnan lisäksi on vielä viljelyksiä hoidettavana, ei Marjalle eikä Olaville pääse syntymään vapaa-ajan ongelmia. ■

28-vuotias Janne Kraapo tuli Kuljetus Leistilälle kuljettajaksi vuonna 2007. Hän on ajanut kuorma-auto-kortin autokoulussa ja yhdistelmäajokortin armeijassa. Leistilälle tultuaan hän aloitti oppisopimuskoulutuksen JAKK:issa muiden mukana. Aikaa tutkinnon suorittamiseen meni noin vuoden verran. Hän piti opiskelua hyödyllisenä ja bonuksena tutustui muihin kuljettajiin. Janne on käynyt lukiota ja halusi aikoinaan opiskella logistiikkainsinööriksi. Käytännön työ vei kuitenkin mukanaan ja Janne on tyytyväinen itsenäiseen työhönsä. Hän on yhä useammin tuurannut Olavi Jokelaa ajojärjestelyissä ja työnjohtotehtävissä. Esimiestehtävät kiinnostavat eikä jatko-opiskelukaan sillä alalla ole poissuljettu. Kotona Jannella on vaimo ja 9-kuukautinen tyttövauva. Haastattelun jälkeen hän oli lähdössä lomalle. ”Juuri ostettu talo pitää kiireisenä”.

Niko Sipilä tuli Kuljetus Leistilälle työharjoitteluun maaliskuussa 2010 Sataedusta. Opintojen loputtua toukokuussa yrityksessä avautui kesätyöpaikka, joka jatkuikin sitten vakituisena. Hän on tyytyväinen siitä, että ajotehtävät ovat yrityksessä hyvin vaihtelevia. Ai-noastaan yövuoroja hän ei mielellään tee ja siitäkin on voitu sopia joustavasti ajoja järjestettäessä. ”Hyvä talo tämä on ja joustava”. Nikolla on itselläänkin jo ollut työssäoppijoita kyydissä. ”Heitä on hyvin erilaisia. Joitakin työssäoppiminen todella kiinnostaa, joitakin sitten taas ei”.

Vasta 17-vuotias Arttu Rantanen on kolmannen luokan logistiikkaopiskelija WinNovassa. Hänen isänsä, niin kuin Jannen ja Nikonkin, on kuljetusalalla. Arttu on ollut monet kerrat isänsä mukana ulkomaanajossa. Hän on ollut työssäoppijana Kuljetus Leistilällä syksyllä 2011, kesätoissa tänä kesänä sekä koulun ohella silloin tällöin. Marjan mukaan Arttu nuoresta iästään huolimatta ”tarttuu hyvin kiinni asioihin”. Arttu on ollut mukana monissa eri kuljetuksissa, vaatekuljetuksista ruokakuljetuksiin ja viime kesänä huonekalukuljetukset olivat vuorossa. ”Merkkaa paljon, että pääsee käytännön työhön harjoittelemaan”.

Opettaja Ari Salo on WinNovassa logistiikan opettajana. Kolmivuotisessa opiskelussa kakkosluokalta alkaen tehdään työharjoittelua, lähinnä jakokuljetuksia ja ajoa terminaaleihin. Kolmannella luokalla erikoistutaan ja silloin pyritään pääsemään vähän vaativimpiin kuljetuksiin. ”Mietimme koulussa minkälaisiin yrityksiin laitamme kunkin oppilaan harjoittelemaan. Marja Jokelasta huomaa, että hänellä on opettajatausta ja hän on kiinnostunut koulutuksesta. Olemme oppineet paljon heidän tavastaan suhtautua työssäoppijoihin. Esimerkiksi Marjan laatima perehdyttämiskaavake otettiin malliksi omiinkin lomakkeisiimme”.